

Strasbourg 18.10.2022
COM(2022) 553 final

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, EUROOPPA-
NEUVOSTOLLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA
SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE**

EU:n toimet energiahädässä – varautuminen, hankinnat ja suojaus yhdessä

JOHDANTO

Venäjän perusteeton sotilaallinen hyökkäys Ukrainaan ja energian käyttäminen aseena ovat aiheuttaneet ennennäkemättömän energiakriisin. Tämä on johtanut energian hintojen jyrkkään nousuun ja vaarantanut energiavarmuutemme. Venäjän päätettyä katkaista toimitukset Nord Stream 1:n kautta kriisissä on siirrytty uuteen vaiheeseen.

Euroopan unioni on toiminut yhtenäisesti. Kaasun kysynnän vähentämistä koskevalla suunnitelmalla ja sääntelyllä¹ sekä energiamarkkinoita koskevalla hätätoimenpiteillä², joita komissio on ehdottanut, on tänä talvena vaikutusta. Unioni on vähentänyt kaasunkulutusta sen jälkeen, kun Venäjä aloitti hyökkäyksensä³. Asteittainen luopuminen venäläisistä polttoaineista on nopeutunut. Syyskuussa 2022 venäläisen kaasun osuus putkikaasusta oli vähentynyt 9 prosenttiin ja, jos nesteytetty maakaasu (LNG) luetaan mukaan, 14 prosenttiin. Vuonna 2021 venäläisen putkikaasun osuus oli 41 prosenttia ja nesteytetty maakaasu mukaan lukien 45 prosenttia. Venäjältä tulevan kaasun tuonnin jyrkkää vähenemistä on kompensoitu tiiviimmällä yhteistyöllä luotettavien toimituskumppaneiden kanssa. Kaasuvarastojen täyttöaste on lokakuun puolivälissä yli 91 prosenttia. Asemamme on nyt vahvempi kuin muutama kuukausi sitten.

Näistä toimista huolimatta tilanne on talven tullen edelleen erittäin haastava. Eurooppalaiset kuluttajat ja yritykset kärsivät edelleen liian korkeista ja heilahtelevista hinnoista. Ennakoimattomat tapahtumat, kuten putkien sabotointi, voivat edelleen häiritä toimitusvarmuutta. On todennäköistä, että kaasumarkkinat pysyvät jännitteisinä, myös tämän talven jälkeen.

Prahassa 6. lokakuuta pidetyssä epävirallisessa Eurooppa-neuvoston kokouksessa, energiaministerien 12. lokakuuta pidetyssä epävirallisessa kokouksessa ja päätöslauselmassa, jonka Euroopan parlamentti on antanut EU:n vastauksesta energian hintojen nousuun Euroopassa⁴, komissiota on pyydetty ehdottamaan toimenpiteitä yhteisvastuutoimien koordinoimiseksi, energiansaannin turvaamiseksi, hintatasojen vakauttamiseksi ja korkeista energian hinnoista kärsivien kotitalouksien ja yritysten tukemiseksi.

Puheenjohtaja von der Leyen on esittänyt valtion- ja hallitusten päämiehille osoittamassaan kirjeessä **etenemissuunnitelman**, joka perustuu neljään toimenpidekokonaisuuteen: lievennetään kaasuntuonnin hintavaikutusta vaarantamatta toimitusvarmuutta, tehdään yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa hintojen rajoittamiseksi maakaasumarkkinoilla, rajoitetaan kaasun hintojen vaikutusta sähkön hintoihin ja säilytetään tasapuoliset toimintaedellytykset sisämarkkinoilla sekä nopeutetaan energiaomavaraisuuden saavuttamista. Lisäksi tarvitaan kiireellisesti toimia, joilla parannetaan EU:n valmiuksia selviytyä mahdollisista kriittisiin infrastruktuureihin kohdistuvista hyökkäyksistä. Tämän energiatoimenpidepaketin ohella komissio esittää ehdotuksen neuvoston suositukseksi kriittisen infrastruktuurin häiriönsietokyvyn vahvistamisesta.

¹ [EUR-Lex - 52022DC0360 - FI - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

² [EUR-Lex - 52022PC0473 - FI - EUR-Lex \(europa.eu\)](#).

³ [Vahvistetaan jäsenvaltioiden raportoitua kaasunsäästöasetuksen täytäntöönpanosta 15. lokakuuta mennessä.](#)

⁴ [Euroopan parlamentin päätöslauselma 5. lokakuuta 2022 EU:n vastauksesta energian hintojen nousuun Euroopassa \(2022/2830\(RSP\)\)](#)

Komissio esittää tänään parannetun toimintakehyksen, jolla kyseinen etenemissuunnitelma voidaan toteuttaa ja vastata tulevan talven energiahaasteisiin sekä valmistautua seuraavaan talveen.

Eurooppa voi tukeutua vahvuuksiinsa hyödyntämällä sisämarkkinoita niin, että yhteisostoista tehdään todellisuutta ja markkinahinnat saadaan pidettyä kurissa. Keinoja ovat rajoitukset liian korkeille hintapiikeille ja olemassa olevan infrastruktuurin hyödyntäminen parhaalla mahdollisella tavalla, jotta kaasua virtaisi sinne, missä sitä eniten tarvitaan.

Nyt on aika varautua tähän ja tuleviin talviin. Tänään ehdotetut uudet energia-alan toimenpiteet ovat poikkeuksellisia ja väliaikaisia. Niillä reagoidaan kriisiin ja tarjotaan ratkaisua tilanteen välittömään helpottamiseen. Ne luovat kuitenkin perustan rakenteellisemmille toimenpiteille, joilla energiaunionin häiriönsietokyky ja tehokkuutta edelleen vahvistetaan.

Komissio aikoo esittää tämänpäiväisten toimenpiteiden pohjalta tavanomaisia lainsäädäntöehdotuksia lainsäätäjien harkittavaksi. Lainsäätäjillä on keskeinen rooli varmistaa, että tämänhetkisen kriisin jälkeen energia on Euroopassa varmempaa, edullisempaa ja puhtaampaa. Yksi ehdotuksista koskee sähkömarkkinoiden markkinarakenteen uudistamista.

Tällä välin komissio aikoo tehdä tiivistä yhteistyötä Euroopan parlamentin kanssa perustamalla yhteysryhmän, joka käy reaaliaikaista vuoropuhelua energiakriisin johdosta toteutettavista hätätoimista.

1. KAASUN YHTEISOSTOT JA TOIMITUSVARMUUDEN TURVAAMINEN

Vaikka EU pystyykin selviytymään tästä talvesta, on varauduttava mahdollisiin uusiin häiriöihin ja luotava vankka perusta seuraavaa talvea varten. Tämänhetkisistä kehitysarvioista käy ilmi, että liian alhainen varastointitaso maaliskuussa 2023 saattaa johtaa epävarmaan tilanteeseen talvella 2023–2024. Kaasun säästämisen lisääminen vähentää unionin altistumista korkeille tuontihinnoille, mutta unionin olisi myös käytettävä markkinavoimaansa kaasunsaannin turvaamiseksi maailman mittakaavassa kilpailukykyisin hinnoin.

Komissio on tiivistänyt yhteyksiään luotettaviin kaasun ja LNG:n toimittajiin. Se on tehnyt sopimuksia Yhdysvaltojen, Kanadan, Norjan, Azerbaidžanin, Egyptin ja Israelin kanssa. EU ja Norja perustivat lokakuussa työryhmän energiamarkkinoiden vakauttamiseksi. EU:n ja Algerian energiavuoropuhelu käynnistettiin uudelleen lokakuussa. Komissio jatkaa luotettavien kumppanien kanssa tehtävän yhteistyön koordinoitua ja syventämistä.

EU jatkaa yhteistyötä kumppaneidensa kanssa *EU:n ulkoisesta energiastrategiasta* annetun yhteisen tiedonannon⁵ mukaisesti. Lisäksi yhteydenpitoa ja yhteisvastuuta vahvistetaan lähimpien naapureidemme – Länsi-Balkanin ja itäisen kumppanuuden maiden – kanssa. EU:n energianhankintafoorumi on avoin kumppaneillemme energiayhteisössä. Aiemmin tänä vuonna Ukrainan ja Moldovan sähköverkot synkronoitiin Euroopan verkkoon, ja aiemmin tässä kuussa Bulgarian ja Kreikan välille avattiin uusi kaasuputki, joka palvelee myös Pohjois-Makedoniaa ja

⁵ [JOIN\(2022\) 23 final](#)

Serbiaa. Koska koko alueella on Venäjän energiasodan vuoksi vaikea talvi edessään, tällaisia toimia olisi nopeutettava, jotta alueen yhdentymisen energiaunioniin voi jatkua.

Huhtikuussa 2022 perustetun EU:n energianhankintafoorumin tuella komissio tulee jatkamaan ja syventämään pitkän aikavälin yhteistyötään kaikkien luotettavien energiatoimittajien kanssa sekä tukemaan niitä, jotta globaalia kaasuntuotantoa, jolla korvataan venäläistä kaasua, voidaan lisätä niin nykyisillä kuin uusillakin kentillä ja varmistaa, että kaasua, erityisesti LNG:tä, virtaa jatkossakin Eurooppaan. Lisäksi komissio luo pohjaa vetyalan kumppanuuksille, jotta voidaan saavuttaa REPowerEU-tavoite tuoda 10 miljoonaa tonnia vihreää vetyä vuonna 2030. Keskusteluissa, joita kansainvälisten kumppanien kanssa käydään osana molempia osapuolia hyödyttäviä sopimuksia, käsitellään myös niiden Eurooppaan toimittaman kaasun hintaa.

Ehdotamme tänään, että EU:lle annetaan oikeudelliset välineet kaasun yhteisostoihin.

Energianhankintafoorumin olisi ennen kaikkea koordinoitava kaasuvarastojen täyttämistä täyttötavoitteiden mukaisesti. Jos toimitukset Venäjältä keskeytyvät kokonaan, arvioiden mukaan seuraavina talvina vuoteen 2025 saakka, mukaan lukien talvi 2023–2024, syntyy vuosittain 100 miljardin kuutiometrin vaje, jota sopimukset eivät kata. Jos varastot ehtyvät kevääseen mennessä, niiden täyttäminen 90 prosenttiin marraskuuhun 2023 mennessä, kuten EU:n kaasunvarastointiasetuksessa edellytetään, voi olla vaikeampaa kuin tänä talvena.

Yhteisostojen mahdollistamiseksi erityisesti kaasuvarastojen täyttämistä varten komissio ehdottaa seuraavaa:

- Kysynnän kokoaminen yhteen EU:n ja energiayhteisön kumppanien tasolla niin, että kaasun tuontitarpeet yhdistetään ja pyydetään markkinoilta tarjouksia tältä pohjalta.
- EU-maiden pakollinen osallistuminen EU:n kysynnän yhteenkokoamiseen täyttämällä vähintään 15 prosenttia varastointivelvoitteestaan sen kautta.
- Vapaaehtoinen hankintajärjestelmä, jonka avulla yritykset voivat muodostaa eurooppalaisen kaasunhankintakonsortion. Komissio on valmis tukemaan yrityksiä konsortion muotoilussa ja tekemään nopeasti päätöksen SEUT-sopimuksen 101 ja/tai 102 artiklan soveltamatta jättämisestä, jos asiaankuuluvia aineellisia edellytyksiä noudatetaan.

Yhteishankintojen avulla tasapuolinen pääsy uusien toimittajien piiriin ja kansainvälisille markkinoille helpottuu ja eurooppalaisten tuojien neuvotteluvoima kasvaa. Venäläiset hankintalähteet suljetaan energianhankintafoorumin ulkopuolelle.

Yhteisostoista saadaan täysi hyöty vain, jos komissio ja jäsenvaltiot varmistavat, että suunnitellut ja tehdyt kaasustot ovat unionin laajuudelta EU:n energianhankintafoorumin kannalta **läpinäkyviä**, jotta voidaan arvioida, saavutetaanko toimitusvarmuutta ja energia-alan yhteisvastuuta koskevat tavoitteet. Vahvalla koordinoinnilla, jota tehdään jäsenvaltioiden kanssa ja jäsenvaltioiden kesken energianhankintafoorumin kautta suhteessa kolmansiin maihin, varmistetaan, että unionin kollektiivinen painoarvo lisääntyy. Koordinointi estää jäsenvaltioiden ja kaasuntuojien keskinäistä hintakilpailua ja hintojen nousua.

LNG-terminaalien ja -putkien kapasiteetin saatavuus on keskeinen tekijä yhteisostojen onnistumisessa. Se on entistäkin tärkeämpi tekijä hätätilanteessa, jossa putkien ja terminaalien ruuhkautuminen aiheuttaa pullonkauloja kaasuntoimituksiin, varastojen täyttäminen mukaan lukien. Sen vuoksi ehdotukseen sisältyy sääntöjä terminaalien ja putkien käyttämättömän pitkän aikavälin kapasiteetin läpinäkyvyydestä lyhyen aikavälin ruuhkautumisen yhteydessä.

Yhteisvastuu ja varmuus kaasun virtaamiselle sinne, missä sitä tarvitaan

EU on vahvistanut välineitään **kaasun ja sähkön säästämiseksi**. Meidän on nyt hyödynnettävä sovittuja sääntöjä kaikilta osin, jotta voimme saavuttaa kysynnän vähentämistä koskevat tavoitteemme. Tämä auttaa meitä vastedes selviytymään kaasun toimitushäiriöistä ja helpottaa kansainvälisiin kaasumarkkinoihin ja sitä kautta myös hintoihin kohdistuvaa painetta. Komissio seuraa tiiviisti kysynnän vähentämistoimenpiteitä ja niiden jakaumavaikutuksia ja varmistaa, että talouden ja yhteiskunnan kaikkien osien toimet ja panokset ovat tasapuolisia. Komissio on valmis asettamaan EU:n hälytystilaan tai jopa tarkistamaan kaasun kysynnän vähentämistavoitteita, jos vapaaehtoisilla kysynnän vähentämistoimenpiteillä ei voida varmistaa kaasutoimitusten riittävyttä talven yli.

Parantaakseen varautumista mahdollisiin hätätilanteisiin talvikaudella komissio ehdottaa toimenpiteitä, joiden avulla jäsenvaltiot voivat poikkeuksellisesti **vähentää ei-välttämätöntä kulutusta**, kuten ulkolämmitystä, jotta kaasua riittää muille keskeisille aloille, palveluille ja elinkeinoille. Tämän ei tulisi missään olosuhteissa vaikuttaa heikossa asemassa olevien kotitalouksien kulutukseen.

Yhteisvastuu on unionin kulmakivi, johon sen toiminnan tehokkuus tukeutuu. Viisi vuotta sen jälkeen, kun toimitusvarmuusasetuksesta sovittiin, jäsenvaltioiden välillä on tehty vain kuusi kahdenvälistä yhteisvastuusopimusta, kun niitä olisi ollut mahdollista tehdä 40. Tämä on liian vähän. Komissio ehdottaa, että unionin kykyä reagoida nopeasti hätätilanteissa parannetaan vahvistamalla yhteisvastuuta koskevat oletussäännöt. Niillä varmistetaan, että hätätilanteessa oleva jäsenvaltio saa kaasua muilta jäsenvaltioilta oikeudenmukaista korvausta vastaan. Ehdotusta laajennettaisiin niin, että se ei koske pelkästään jäsenvaltioita, joilla on putkiyhteys toisiinsa suoraan tai kolmannen maan kautta, vaan myös niitä jäsenvaltioita, joilla on LNG-laitoksia, vaikkakaan ei suoraa putkiyhteyttä muihin. EU:n kaasun sisämarkkinat ja keskeytymätön kaasukauppa unionissa ovat edellytys sille, että tämä ja ensi talvi on kaikille eurooppalaisille turvattu.

2. KORKEISIIN ENERGIAN HINTOIHIN PUUTTUMINEN

Vaikka tukkuhinnat ovat laskeneet kesän 2022 huipun jälkeen, ne ovat edelleen kestämättömän korkeita kasvavalle osalle eurooppalaisista. Yhä useampia kansalaisia vaivaa tai uhkaa energiaköyhyys. Vaikutus kohdistuu suurimpana heikommassa asemassa oleviin kuluttajiin, mutta suuret kaasu- ja sähkölaskut rasittavat yhä enemmän yhtä lailla sekä yrityksiä että kotitalouksia, keskituloiset kotitaloudet mukaan lukien.

Tämä edellyttää toimia erityisesti kaasun osalta, kun otetaan huomioon sen painoarvo kotitalouksille ja teollisuudelle ja sen vaikutus sähkön hintoihin.

Kaasun hinnat ovat nousseet Euroopan tärkeimmässä kaasupörssissä (Title Transfer Facility, TTF) ennennäkemättömän korkealle tasolle ja hintaheilahtelu on voimakasta. TTF kuvastaa tilannetta Luoteis-Euroopassa, jossa on paikallista pulaa ja infrastruktuurin pullonkauloja, mutta se vaikuttaa usein pitkäaikaisten sopimusten hintatasoon Luoteis-Euroopan ulkopuolella ja monissa LNG-kaupoissa. Tarvitsemme hintaindeksijä, jotka kuvastavat todellisia markkinaolosuhteita.

Siksi komissio ehdottaa, että **LNG:lle kehitetään uusi täydentävä viitehintä**. LNG-pohjainen viitearvo olisi tarkempi perusta LNG-kaupoille ja tarjoaisi oikeudenmukaisemman ja läpinäkyvämmän hintaindeksin. Euroopan unionin energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston (ACER) on tarkoitus kerätä tarvittavat tiedot tämän uuden viitearvon luomiseksi vuoden 2022 loppuun mennessä. Indeksini olisi oltava saatavilla ajoissa seuraavaa varastojen täyttökautta varten vuoden 2023 alkupuolella.

Vastatakseen käynnissä olevaan energiakriisiin komissio ehdottaa lisäksi mekanismia, jolla **rajoitetaan hintoja Euroopan tärkeimmän kaasupörssin (TTF) kautta**. Mekanismin otettaisiin käyttöön tarvittaessa. Hintojen korjausmekanismilla vahvistettaisiin väliaikaisesti dynaaminen hintaraja TTF-pörssissä tehtäville kaupoille. Tämä auttaa torjumaan äärimmäistä hintaheilahtelua ja kohtuuttomia hintoja. Komissio esitti tätä vaihtoehtoa jo maaliskuussa 2022. Nyt on tullut aika ottaa tällainen mekanismin käyttöön, kun otetaan huomioon energiakriisin ennennäkemätön luonne ja voidaan tukeutua kysynnän vähentämistoimenpiteiden kehykseen.

Päivänsisäisen hintaheilahtelun vähentämiseksi komissio ehdottaa uuden väliaikaisen päivänsisäisen **hintapiikin ylärajamekanismin** käyttöönottoa liiallisen hintaheilahtelun välttämiseksi ja äärimmäisten hintapiikkien estämiseksi energian johdannaismarkkinoilla. Tällaisella mekanismilla varmistetaan näille markkinoille vakaampi hinnanmuodostusmekanismi, suojellaan EU:n energia-alan toimijoita suurilta päivänsisäisiltä hinnannousuilta ja autetaan niitä turvaamaan energiatoimituksensa keskipitkällä aikavälillä.

Komissio kehittää yhdessä jäsenvaltioiden kanssa keinoja **rajoittaa korkeiden kaasuhintojen vaikutusta sähkönhintoihin**. Sähköntuotannossa käytettävän kaasun hintakaton käyttöönotto on alentanut hintoja Espanjassa ja Portugalissa. On syytä harkita käyttöönottoa EU:n tasolla, jos eräät avoimet kysymykset saadaan ratkaistua tyydyttävästi. EU:n jäsenvaltioiden energiapaletit, verkkojen yhteydet ja sähkövoimajärjestelmät ovat erilaisia. On muotoiltava kaikkien jäsenvaltioiden kannalta toimiva ratkaisu, jolla estetään kaasun kulutuksen lisääntyminen, puututaan taloudellisten vaikutusten kohdistumiseen epätasaisesti eri jäsenvaltioihin ja hallitaan kaasuvirtoja EU:n rajojen ulkopuolella.

Komissio tukee ACERin ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (EAMV) yhdessä kansallisten energia- ja finanssimarkkinoiden valvontaviranomaisten kanssa perustamaa uutta työryhmää, jonka tehtävänä on seurata tiiviisti energiamarkkinoiden kehitystä. Tämä yhteinen toimi auttaa seuraamaan kaupankäynnin rakenteita ja dynamiikkaa kaasu- ja sähkömarkkinoiden eri segmenteillä. Se vahvistaa markkinavaltuutusta ja mahdollisesti tarvittavia markkinavaltuutaviranomaisten täytäntöönpanotoimia.

3. KORKEIDEN KAASUNHINTOJEN VAIKUTUSTEN LIEVENTÄMINEN

Hintatoimiensa lisäksi komissio ja jäsenvaltiot ovat toteuttaneet taloudellisia ja muita toimenpiteitä suojatakseen energian hintoihin kohdistuvan ulkoisen häiriön koettelemia kuluttajia ja yrityksiä. Sisämarkkinat, jotka ovat auttaneet unionia selviytymään aiemmista kriiseistä, on säilytettävä ja korkea työllisyystaso on turvattava. Komissio seuraa tiiviisti kehitystä tämän suhteen. On ratkaisevan tärkeää, että pyritään EU:n yhteisiin ratkaisuihin ja vältetään hajanaisia kansallisia ratkaisuja, jotka riippuvat jäsenvaltioiden erilaisesta finanssipoliittisesta liikkumavarasta.

Komissio aikoo antaa jäsenvaltioille enemmän liikkumavaraa yritystensä tukemiseksi muuttamalla **kriisiajan tilapäisiä valtiontukipuitteita** säilyttäen samalla tasapuoliset toimintaedellytykset. Valtiontuen määräaikoja pidennetään, ja jotta lyhyen aikavälin toimet pysyisivät EU:n pitkän aikavälin tavoitteiden mukaisina, jäsenvaltioille tarjotaan uusia vaihtoehtoja, joiden avulla ne voivat tukea yrityksiä niiden pyrkiessä vähentämään sähkönkysyntäänsä. Valtiontukipuitteet antavat jäsenvaltioille enemmän mahdollisuuksia tukea yrityksiä, jotka ovat eniten tuen tarpeessa. Samalla yksinkertaistetaan tiettyjä vaatimuksia ja tasapuoliset toimintaedellytykset säilyvät EU:n sisällä. Komissio varmistaa, että kaikki tilapäistä tukea koskevat jäsenvaltioiden pyynnöt käsitellään nopeasti ja yhdenmukaisesti.

Johdannaismarkkinat ovat energiayhtiöiden toiminnan jatkumisen kannalta olennaisen tärkeitä. Energian johdannaismarkkinoiden hintapiikit ja äärimmäinen hintaheilahtelu ovat kuitenkin aiheuttaneet energiayhtiöille **likviditeettiongelmia**. On äärimmäisen tärkeää antaa energiayhtiöille lisää liikkumavaraa, jotta ne voivat turvata energiahyödykkeiden toimitukset ja ostot keskipitkällä aikavälillä. Tämän vuoksi komissio antaa Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (EAMV) lausunnon mukaisesti kaksi delegoitua asetusta, joilla lievennetään vakuusvaatimusten noususta johtuvaa finanssialan ulkopuolisten markkinatoimijoiden likviditeettipainetta.

Kyseisissä asetuksissa säädetään seuraavaa:

- Finanssialan ulkopuolisten vastapuolten määrityskynnys nostetaan 4 miljardiin euroon.⁶ Tämän kynnyksarvon alittuessa finanssialan ulkopuolisiin vastapuoliin ei sovelleta OTC-energiajohdannaisia koskevia vakuusvaatimuksia.
- Laajennetaan luetteloa omaisuseristä, joita keskusvastapuolet voivat hyväksyä riskiensä kattamiseen⁷, yhden vuoden ajaksi. Tämä antaa finanssialan ulkopuolisille yrityksille⁸ ja kaikille markkinatoimijoille mahdollisuuden käyttää erityisehdoin muuntotyypisiä takauksia vastatessaan vakuuksien muutospyyntöihin⁹.

⁶ Komission delegoitu asetus (EU) N:o XX Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 (EMIR-asetus) täydentämisestä hyödykejohdannaisien määrityskynnysarvon osalta.

⁷ Komission delegoitu asetus (EU) N:o XX delegoidussa asetuksessa (EU) N:o 153/2013 vahvistettujen teknisten sääntelystandardien muuttamisesta vakuusvaatimuksia koskevien väliaikaisten hätätoimenpiteiden osalta.

⁸ Jotka toimivat määritysosapuolina.

⁹ EAMV tulee vahvistamaan asiaa koskeviin kysymyksiin julkaisemissaan vastauksissa myös, että vakuuksien muutospyyntöjen täyttämiseksi voidaan käyttää muitakin omaisuseriä, kuten yritysten liikkeeseen laskemia lyhytaikaisia velkainstrumentteja tai EU:n joukkolainoja.

Komissio ehdottaa myös **vuosien 2014–2020 koheesipolitiikan kehysten joustavoittamista** niin, että jäsenvaltioita ja alueita voidaan auttaa kohdennetuilla, tilapäisillä ja poikkeuksellisilla toimenpiteillä vastaamaan tämänhetkisestä energiakriisistä johtuviin haasteisiin. Tähän voidaan käyttää enimmillään 10 prosenttia jäsenvaltioiden määrärahoista, jotka ovat lähes 40 miljardia euroa. Määrät maksetaan monivuotisen rahoituskehysten enimmäismäärien puitteissa käytettävissä olevista varoista. Näin tuetaan pk-yrityksiä, joihin energian hinnannousu erityisesti vaikuttaa, autetaan torjumaan energiaköyhyyttä tukemalla heikossa asemassa olevia kotitalouksia ja tuetaan työmarkkinoille pääsyä säilyttämällä työntekijöiden ja itsenäisten ammatinharjoittajien työpaikkoja työajan lyhentämisyjärjestelyjen ja muiden vastaavien järjestelyjen avulla.

Energiakriisin ratkaiseminen edellyttää taloutemme perustekijöiden suojelua ja erityisesti sisämarkkinoiden ja korkean työllisyystason turvaamista. Yhtenäinen ja yhteinen eurooppalainen lähestymistapa on äärimmäisen tärkeä, jotta voidaan puuttua vakavaan riskiin toimenpiteiden hajanaisuudesta unionin sisällä.

Nopeampi Venäjän fossiilisista polttoaineista luopuminen edellyttää käytännössä RePowerEU-suunnitelmassa ehdotettujen toimenpiteiden ja siirtymävauhdin uudelleenarviointia. Sen vuoksi komissio aikoo arvioida REPowerEU-suunnitelman tarpeet. Arviointi kattaa investoinnit rajat ylittävään infrastruktuuriin, mukaan lukien kriittiset yleiseurooppalaiset energiaverkkoyhteydet¹⁰, energian varastointi, energiatehokkuus ja uusiutuva energia, joita tarvitaan puhtaaseen energiaan siirtymisen nopeuttamiseksi ja sisämarkkinoiden pirstoutumisen välttämiseksi. Arvioinnissa tarkastellaan myös investointien vastaanottokykyä. Sen tulokset muodostavat perustan komission ehdotuksille, joilla lisätään EU:n rahoituskapasiteettia REPowerEU-suunnitelman tarkoituksiin Euroopan teollisuuden kilpailukyvyn ja energiaomavaraisuuden varmistamiseksi kaikkialla EU:ssa.

4. INFRASTRUKTUURIN SUOJELU JA OPTIMOINTI

EU:n varustaminen muuttuvaan uhkaympäristöön edellyttää jatkuvaa valppautta ja mukautumista. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan on tuonut mukanaan uusia uhkia, jotka usein yhdistyvät hybridi-iskuksi. Yksi näistä on riski, joka kohdistuu Euroopan edun mukaiseen elintärkeään infrastruktuuriin. Tämä on tullut räikeästi esiin Nord Stream -kaasuputkiin kohdistuneen ilmeisen sabotaasin myötä.

Komissio on putkien räjähtämisen seurauksena jo ilmoittanut toimista elintärkeiden infrastruktuurien turvallisuuden parantamiseksi. Komissio ehdottaa tänään neuvoston suositusta,

¹⁰ Etusijalle tulisi asettaa hankkeet, joilla energian sisämarkkinat saadaan valmiiksi, ja hankkeet, joilla on vahva rajat ylittävä ulottuvuus, esim. Portugalin, Espanjan ja Ranskan välinen kriittinen yhteys sekä keskisen Itä-Euroopan ja Etelä-Euroopan pohjois-eteläsuuntaiset energiaverkkoyhteydet. Tuetuilla hankkeilla olisi parannettava Euroopan kaasu- ja sähköverkkoyhteisyyden yhtenäistämistä, energian varastointia ja vetyvalmiin infrastruktuurin rakentamista.

jolla lisätään EU:n tukea kriittisen infrastruktuurin häiriönsietokyvyn parantamiseen ja varmistetaan varautumisen ja reagoinnin koordinointi EU:n tasolla sekä yhteistyön tiivistäminen sellaisen infrastruktuurin osalta, johon liittyy valtioiden rajat ylittäviä etuja. Tällä ehdotuksella pyritään maksimoimaan ja nopeuttamaan toimia, joilla suojellaan sellaista omaisuutta, tiloja ja järjestelmiä, jotka ovat välttämättömiä, jotta talous voi toimia ja sisämarkkinoilla voidaan tarjota keskeisiä palveluita, joihin kansalaiset tukeutuvat. Ehdotuksella pyritään myös lieventämään mahdollisten hyökkäysten vaikutuksia varmistamalla mahdollisimman nopea elpyminen. Komissio tekee yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa niiden kriittisen infrastruktuurin stressitestaamiseksi alkaen energia-alasta ja edeten muihin suuririskisiin aloihin, kuten viestintään, liikenteeseen ja avaruuteen. Stressitestausta täydennetään laatimalla jäsenvaltioita kuullen ja asiaankuuluvien unionin virastojen tuella hahmotelma (Blueprint) kriittiseen infrastruktuuriin kohdistuvista häiriöistä ja kriiseistä. Hahmotelmalla pyritään kuvaamaan ja esittämään jäsenvaltioiden ja EU:n toimielinten, elinten ja laitosten välisen yhteistyön tavoitteet ja muodot, kun on kyse reagoinnista kriittiseen infrastruktuuriin kohdistuviin häiriöihin erityisesti silloin, kun niistä aiheutuu merkittäviä häiriöitä sisämarkkinoiden kannalta olennaisten palvelujen tarjonnalle. Lisäksi komissio ja korkea edustaja vahvistavat keskeisten kumppaneiden välistä yhteistyötä kriittisen infrastruktuurin häiriönsietokyvyn osalta sekä Naton kanssa EU:n ja Naton jäsenneilyn vuoropuhelun avulla. Tätä varten perustetaan Naton kanssa erityinen työryhmä.

Samaan aikaan komissio ehdottaa kaasu- ja LNG-infrastruktuurien käytön optimoimiseksi uusia välineitä, joilla saadaan enemmän **tietoa käytettävissä olevasta infrastruktuurikapasiteetista**, sekä uusia mekanismeja, joilla varmistetaan, ettei yksikään yritys voi varata kapasiteettia ja jättää sitä käyttämättä. Tällaisia mekanismeja on jo olemassa, mutta kapasiteetin uudelleenjako voi kestää useita kuukausia. Ehdotuksella pyritään mahdollistamaan nopea reagointi erityisesti lyhyen aikavälin ruuhkautumistapauksissa. Hyvin toimivat infrastruktuurit ovat erityisen tärkeitä sisämaajäsenvaltioille, joilla ei ole välitöntä LNG-yhteyttä, minkä vuoksi niillä on vähemmän ilmeisiä keinoja monipuolistaa energiatoimituksiaan.

Meidän on myös pantava kokonaan uutta vauhtia uusiutuvan energian tuotantoon EU:ssa ja saavutettava pitkän aikavälin ilmastotavoitteet. **Uusiutuvan energian hankkeiden lupamenettelyt** kestävät edelleen liian pitkään. On ratkaisevan tärkeää varmistaa, että uudet hankkeet eivät uhkaa biologista monimuotoisuutta ja että kansalaiset ottavat ne hyvin vastaan. Prosesseja on kuitenkin mahdollista keventää ja edelleen täyttää nämä vaatimukset. Komissio on jo tehnyt REPowerEU-suunnitelman puitteissa ehdotuksia lupamenettelyjen nopeuttamiseksi. Koska on kiireellisesti varmistettava riittävä toimitusvarmuus ja nopeutettava uusiutuvan energian käyttöönottoa, komissio kehottaa lainsäätäjiä pääsemään nopeasti yhteisymmärrykseen näistä ehdotuksista. Se on valmis tekemään erikseen ehdotuksen, jolla suoraan yksinkertaistetaan ja lyhennetään tiettyihin uusiutuvan energian hankkeisiin sovellettavia hallinnollisia lupamenettelyjä koordinoitusti ja yhdenmukaisesti kaikkialla EU:ssa.

PÄÄTELMÄT: VAHVEMPI ENERGIAUNIONI

Nykyinen energiakriisi on mittaluokaltaan ennennäkemätön. Se edellyttää poikkeuksellisia yhteisiä hätätoimia yhteisvastuun hengessä. EU on jo ryhtynyt määrätietoisiin toimiin ja on valmis menemään pidemmälle.

Viime vuoden aikana komissio on esittänyt ja toteuttanut useita aloitteita, joissa on asteittain siirrytty mahdollistavista kansallisen tason toimista yhdenmukaiseen toimitusvarmuusstrategian laatimiseen ja sittemmin hätätoimenpiteisiin. Niillä pyritään irrottamaan kuluttajien ja yritysten maksamat sähkön hinnat kaasun hinnoista, koordinoimaan sähkön kysynnän vähentämistä, parantamaan jäsenvaltioiden välineistöä kuluttajien ja yritysten suojelemiseksi korkeilta energian hinnoilta ja ottamaan käyttöön fossiilisten polttoaineiden solidaarisuusmaksu.

Uudet hätätoimenpiteet menevät yhteisvastuussa ja yhdentymisessä askelta pidemmälle ja asettavat sisämarkkinoiden painoarvon palvelemaan energian toimitusvarmuutta, kohtuuhintaisuutta ja kestävyyttä sekä keskeisten palvelujen saamista kaikkien ulottuville.

Komissio on valmis keskustelemaan neuvoston kanssa välittömästi 25. lokakuuta pidettävästä energianeuvoston kokouksesta alkaen ja tukemaan sitä sen pyrkiessä etenemään nopeasti.

Yhteisvastuu ja yhteiset toimet ovat tehokkain vastaus tähän kriisiin. Pysymällä yhtenäisenä EU ja sen jäsenvaltiot selviytyvät kriisistä ja kehittävät eteenpäin todellista kilpailukykyistä energiaunionia.

LIITE

Paketissa ehdotetut toimenpiteet

KAASUN YHTEISOSTOT JA TOIMITUSVARMUUDEN TURVAAMINEN
Koordinoidaan ja syvennetään neuvotteluja energiatoimituksista kaikkien luotettavien kumppanien kanssa
Hyödynnetään Euroopan markkinavoimaa yhteishankintafoorum avulla lisätoimitusten saamiseksi varastojen täyttämistä varten (122 artiklaan perustuva ehdotus)
Komission ehdotus, jolla parannetaan unionin kykyä reagoida nopeasti hätätilanteissa vahvistamalla yhteisvastuuta koskevat oletussäännöt (122 artiklaan perustuva ehdotus)
KORKEISIIN ENERGIAN HINTOIHIN PUUTTUMINEN
Komissio ehdottaa erityisen viitehinnan kehittämistä LNG:lle vuoden 2022 loppuun mennessä (122 artiklaan perustuva ehdotus)
Komissio ehdottaa, että otetaan käyttöön mekanismi, jolla hinnoille asetetaan Euroopan tärkeimmässä kaasupörssissä yläraja
Komissio ehdottaa uuden väliaikaisen päivänsäisen hintapiikin ylärajamekanismia liiallisen heilahtelun välttämiseksi ja hintojen nousun hidastamiseksi energian johdannaismarkkinoilla
KORKEIDEN KAASUNHINTOJEN VAIKUTUSTEN LIEVENTÄMINEN
Komissio muuttaa kriisiajan tilapäisiä valtiontukipuitteita lokakuun loppuun mennessä
Komissio ehdottaa yhteistyössä Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen kanssa kahta delegoitua asetusta, joilla lievennetään vakuusvaatimusten noususta johtuvaa finanssialan ulkopuolisten markkinatoimijoiden likviditeettipainetta
Lisärahoitusta koheesiopolitiikan kehysten kautta (yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen muuttaminen) ja REPowerEU-suunnitelman kautta
INFRASTRUKTUURIN SUOJELU JA OPTIMOINTI
Neuvoston suositus kriittisestä infrastruktuurista
Komission ehdotus uusien välineiden käytöstä kapasiteetin läpinäkyvyyden lisäämiseksi (122 artiklaan perustuva ehdotus)
Uusiutuvan energian tuotannon vauhdittaminen nopeammilla lupamenettelyillä